

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 422/2020
03.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Сунчица Стаменковић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, Технички центар Ниш, Одсек за техничке услуге Врање, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 864/2019 од 01.10.2019. године, у седници већа одржаној 03.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 864/2019 од 01.10.2019. године па се одбија као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Врању П1 308/18 од 13.11.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужили на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 33.500,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 308/18 од 13.11.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужили исплати износ од 62.500,00 динара на име разлике од исплаћеног износа отпремнине до припадајућег износа отпремнине утврђене решењем ../2017 од 16.01.2017. године са законском затезном каматом почев од 16.01.2017. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужили на име трошкова парничног поступка исплати износ од 33.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 864/2019 од 01.10.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Врању П1 308/18 од 13.11.2018. године у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име разлике од исплаћеног износа до припадајућег износа отпремнине, утврђеног решењем туженог од 16.01.2017. године, исплати износ од 62.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 16.01.2017. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је одбијен као неоснован захтев тужиле да јој тужени исплати

трошкове парничног поступка у износу од 33.300,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 6.600,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, са изменама), у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог до 30.12.2016. године, када јој је исти престао на основу споразума Е.бр. .. од 29.12.2016. године. Тужени је 12.03.2014. године донео одлуку бр. .. о исплати зајма запосленима у појединачном износу од 62.500,00 динара, према којој се зајам има отплаћивати обуставом појединачних рата од зараде, односно накнаде зараде запосленима, а служба обрачуна је дужна да пре исплате зајма од сваког запосленог прибави изјаву да он прихвата да се отплата зајма врши на овај начин. Тужила је потписала изјаву од 11.03.2014. године којом је дала сагласност да јој се наведени износ од 62.500,00 динара, по основу одлуке послодавца бр. .., обуставља од зараде, односно накнаде зараде и да ће у случају престанка радног односа пре истека рока за отплату зајма или пре почетка отплате зајма, вратити послодавцу неплаћени износ зајма са даном престанка радног односа. Споразумом о престанку радног односа од 29.12.2016. године тужени се обавезао да тужили исплати стимулативну накнаду у нето износу од 1.503.567,00 динара а истим споразумом тужила се сагласила да јој се приликом исплате та накнада умањи за износ свих доспелих и недоспелих новчаних обавеза које има према туженом. Решењем туженог од 16.01.2017. године тужили је признато прво на отпремнину због одласка у пензију у висини три просечне зараде по запосленом исплаћене код туженог као послодавца за децембар 2016. године у износу од 342.468,00 динара. Тужили је стимулативна накнада исплаћена у пуном износу из споразума од 29.12.2016. године, док је приликом исплате отпремнине иста умањена за износ зајма. Тужила је тужбеним захтевом тражила исплату новчаног износа од 62.500,00 динара са законском затезном каматом, за који износ јој је тужени умањио отпремнину, док је тужени оспорио тужбени захтев наводећи да тужила исплатом умањене отпремнине није оштећена јер јој је умањење извршено у складу са одлуком о исплати зајма запосленима и у складу са изјавом коју је тужила тим поводом потписала.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да тужила није дала сагласност да се умањење по основу зајма врши од отпремнине већ само од стимулативне накнаде и зараде односно накнаде зараде, због чега је закључио да је на овај начин тужени поступио супротно одредби члана 123. став 1. Закона о раду који предвиђа да послодавац може новчано

потаживање од запосленог наплатити обустављањем од његове зараде само на основу правноснажне одлуке суда, у случају утврђеним законом или уз пристанак запосленог.

Другостепени суд је заузео становиште да је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право, па је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, сматрајући да се тужила сагласила да јој се неисплаћени износ зајма наплати приликом престанка радног односа и да тужени није противправно поступио када јој је за износ зајма умањено отпремнину.

По оцени Врховног касационог суда, погрешно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду.

Предмет тужбеног захтева је потраживање неисплаћеног дела отпремнине. Отпремнина по својој природи представља једну од законом утврђених мера заштите запослених за чијим радом је престала потреба, при чему је право на отпремнину чланом 60. став 4. Устава Републике Србије дефинисано као неotuђиво право којег се нико не може одрећи. У конкретном случају није било спорно да је тужила дана 11.03.2014. године туженом дала изјаву којом се обавезала да ће, уколико јој радни однос престане пре истека крајњег рока за отплату зајма, неисплаћени износ зајма вратити приликом престанка радног односа. Међутим, из садржине наведене изјаве, другостепени суд није могао извести закључак да је тужила дала сагласност да се њена отпремнина умањи за преостали дуг по основу уговора о зајму, с обзиром на то да тако нешто није било изричито наведено у овој изјави.

Такође, чланом 4. споразума о престанку радног односа од 29.12.2016. године тужила је дала сагласност да јој се приликом исплате стимулативне накнаде иста умањи за износ свих допселих и недоспелих новчаних обавеза које има према послодавцу, али се ова сагласност није односила на умањење отпремнине, с обзиром на то да је овим споразумом стимулативна накнада утврђена у нето износу од 1.503.567,00 динара, док је решењем о исплати отпремнине од 16.01.2017. године износ отпремнине утврђен на износ од 342.468,00 динара. Код оваквог стања ствари проистиче право туженог да тужили умањи износ стимулативне накнаде, али не и износ отпремнине. Отпремнина није могла бити пребијана за износ одобреног зајма. Потраживање тужиле према туженом – исплата отпремнине и потраживање туженог према тужили – исплата одобреног зајма није подобно пребијању, јер се не може заплениити (члан 341. став 1. тачка 1. ЗОО) имајући у виду одредбу члана 60. став 2. Устава РС.

Сходно свему наведеном, тек након исплате отпремнине послодавац има могућност да од тужиле тужбом или на други начин потражује исплату неисплаћеног дела зајма али ни у ком случају није овлашћен да изврши умањење отпремнине из разлога што за тако нешто не постоји правни основ.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

С обзиром на то да је тужила успела у поступку по ревизији, то јој на основу члана 153. и 154. ЗПП припада право на накнаду нужних и опредељених трошкова ревизијског поступка. Висина трошкова одмерена је на име награде адвоката за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, као и на име таксе за ревизију у износу од 8.600,00 динара и на име одлуке по ревизији у износу од 12.900,00 динара, укупно 33.500,00 динара, из ког разлога је одлучено као у ставу другом изреке применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП.

Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић